

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Water

Aan: Deelnemers
Van: Lucie Terwel
Datum: 23 juni 2020
Kopie:
Ons kenmerk: BH4614
Classificatie: Projectgerelateerd
Goedgekeurd door [Click or tap here to enter text.](#)

Onderwerp: Verslag PMM webinar 1 – Monitoring en beoordeling van eutrofiëring (algen) met behulp van satellietdata

Inleiding

Innovaties zijn belangrijk om monitoring te verbeteren en om de efficiency te vergroten. Tegelijkertijd zijn innovaties niet makkelijk om te ontwikkelen en te implementeren. Om met elkaar (nog beter) te leren innoveren organiseert het Platform Mariene Monitoring een reeks aan webinars en een live event in het najaar van 2020.

Op dinsdag 16 juni zijn we de webinar-reeks gestart met een presentatie door Lisette Enserink (Rijkswaterstaat) over 'Monitoring en beoordeling van eutrofiëring (algen) met behulp van satellietdata'. In het digitale bijzijn van zo'n 30 geïnteresseerden heeft zij een toelichting gegeven op deze succesvolle innovatie die in samenwerking met verschillende landen en partijen tot stand is gebracht.

Hieronder geven we een korte impressie van de presentatie. De slides van de presentatie zijn beschikbaar via: <https://royalhaskoningdhv.box.com/s/wdrhljmt4yghppsf1hge5yfupxa09sbb>. Meer informatie is te vinden op de website: <https://www.informatiehuismarien.nl/projecten/algaeevaluated/>

Waarom een innovatie rondom monitoring van algen?

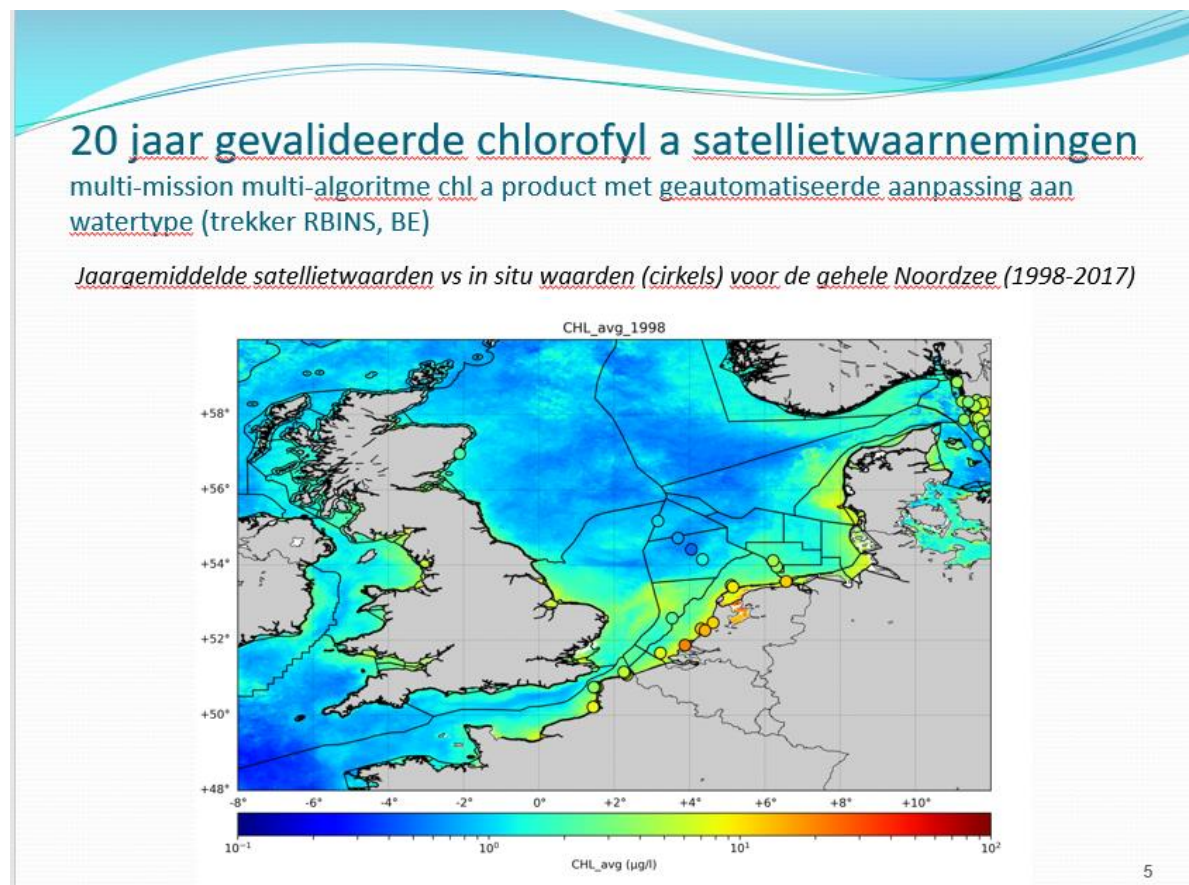
Algengroei heeft belangrijke invloed op waterkwaliteit, vooral in ondiepe zones zoals estuaria en kustzones. Overmatige algengroei kan voedselwebben verstoren en verlies aan natuurwaarden veroorzaken. De Kaderrichtlijn Marien (KRM) stelt daarom dat landen hun algengroei moeten monitoren en evalueren. Een belangrijke eis daarbij is dat dit door de verschillende lidstaten op een coherente manier gebeurt, zodat er geen verschillen ontstaan bij de landsgrenzen.

De conventionele manier om algengroei te monitoren is aan de hand van de Chlorofyl-a concentratie. Dit is echter een relatief dure methode die niet geschikt is om trends te monitoren en deze werd ook niet op coherente wijze toegepast door de verschillende lidstaten. Om deze redenen was er een sterke behoefte aan een betere methodiek.

Het idee, de betrokkenen en de resultaten

In 2016 is het idee ontstaan om algengroei te monitoren met behulp van satellietdata. Hierbij worden satellietbeelden door middel van algoritmes vertaald naar Chlorofyl – a waarden. Het EU-project 'Joint Monitoring Programme of the Eutrophication of the North Sea with Satellite data (JMP-EUNOSAT)' heeft dit idee in de afgelopen jaren uitgewerkt. Daarbij waren 14 partijen betrokken waaronder de voor monitoring verantwoordelijke organisaties van de verschillende Noordzeelanden. Ook kennisinstituten zoals Deltares hebben een belangrijke rol gespeeld.

Het gezamenlijke werk heeft in 2019 geleid tot een nieuwe, door de EU vastgestelde methodiek. De traditionele scheepsbemonsteringen per land kunnen nu worden vervangen door gezamenlijke interpretatie van satellietbeelden. Dit levert nieuw begrip van patronen in ruimte en tijd als basis voor waterkwaliteitsbeleid en zorgt voor coherentie tussen de lidstaten. Deze nieuwe methode wordt nu getest binnen OSPAR en geoperationaliseerd door Rijkswaterstaat.

Leerervaringen en succesfactoren

Deze innovatie is in de afgelopen jaren succesvol ontwikkeld van een eerste idee tot een proven concept. Lisette geeft aan dat het desondanks niet een makkelijk traject is geweest en dat er ook op dit moment nog hard moet worden gewerkt om de nieuwe methodiek geïmplementeerd te krijgen in de betrokken landen. Als belangrijke succesfactor voor het succes benoemt zij het principe van de wortel en de stok. De stok bestond in dit geval in de beleidsverplichting om als landen coherent te monitoren. De wortel bestond uit de 'gratis' beschikbaarheid van satellietdata, de beschikbaarheid van een EU-subsidie en de verwachte inhoudelijke voordelen van de nieuwe monitoringsmethodiek. Daarnaast geeft Lisette aan dat het ook heel belangrijk is geweest dat er vanaf het begin veel aandacht is besteed aan communicatie met betrokken partijen in de hele keten. Juist door de vele presentaties en discussies is het gelukt om niet te veel hinder te ondervinden van de verschillende belemmeringen (zoals verlies aan autonomie bij de lidstaten en gebrek aan vertrouwen in de nieuwe methodiek).